

PRAVILNIK O USLOVIMA I NAČINU OSTVARIVANJA PRAVA NEZAPOSLENIH LICA

*("Sl. glasnik RS", br. 35/97, 52/97, 22/98, 8/2000, 29/2000, 49/2001
i 28/2002)*

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarivanja prava nezaposlenih lica (u daljem tekstu: Pravilnik), uređuju se uslovi, način i postupak ostvarivanja prava nezaposlenih lica i zaposlenih za čijim je radom prestala potreba, i to:

1. informisanje o mogućnostima i uslovima zapošljavanja, član 7 Zakona,
2. posredovanje pri zapošljavanju,
3. profesionalnu orijentaciju,
4. pripremu za zapošljavanje,
5. novčanu naknadu i penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa zakonom,
6. novčanu pomoć za vreme stručnog osposobljavanja i
7. druga prava, utvrđena u skladu sa zakonom.

II PRAVO NA INFORMISANJE O MOGUĆNOSTIMA I USLOVIMA ZAPOŠLJAVANJA

Član 2

Pravo na informisanje, nezaposleno lice ostvaruje u Republičkom zavodu za tržište rada (u daljem tekstu: Zavod), preko nadležnih organizacionih jedinica Zavoda, filijala - službi za zapošljavanje, odnosno unutrašnjih organizacionih jedinica (u daljem tekstu: služba):

- objavljivanjem slobodnih radnih mesta u sredstvima javnog informisanja ili posebnom glasilu Zavoda, i na oglasnoj tabli Zavoda, jedinstveno za područje Zavoda,

- neposrednim informisanjem od strane odgovornog radnika,

- putem pismenog obaveštenja,
- putem radija, televizije i drugih sredstava javnog informisanja,
- organizovanjem grupnih razgovora i
- na drugi način, u zavisnosti od mogućnosti i prirode informacija.

Član 3

U ostvarivanju prava na informisanje, Zavod je dužan da obezbedi nezaposlenom licu sve podatke od značaja za njegovo zapošljavanje: zasnivanjem radnog odnosa, radnim angažovanjem, učešćem u finansiranju programa pripreme za zapošljavanje, programa zapošljavanja i ostvarivanja drugih prava po osnovu nezaposlenosti.

Član 4

Prijava o slobodnom radnom mestu dostavlja se službi prema mestu sedišta poslodavca.

Ukoliko je mesto rada van sedišta poslodavca, prijava o slobodnom radnom mestu se dostavlja službi prema mestu rada.

Član 5

Zavod, može odmah, a najkasnije u roku od 5 dana od dana prijema prijave iz člana 4 ovog pravilnika, da javno oglasi slobodno radno mesto i uslove za rad na tom radnom mestu u sredstvima javnog informisanja ili u posebnom glasilu Zavoda, a na oglasnoj tabli Zavoda (službe).

Prijave za radna mesta za koje se zahteva stručna sprema niža od trećeg stepena, Zavod može da objavljuje samo na oglasnoj tabli službe, u roku iz stava 1 ovog člana.

Tekst oglasa priprema služba, prema metodologiji koju propisuje direktor Zavoda.

Izuzetno, tekst oglasa se priprema u Zavodu u slučaju kada poslodavac prijavljuje slobodna radna mesta sa različitim mestima rada.

Član 6

Ispravke, dopune i izmene uslova objavljenih u oglasu, Zavod ili poslodavac mogu vršiti u roku za prijavljivanje na oglas, s tim što novi rok za podnošenje prijave teče od dana objavljivanja ispravke, dopune ili izmene.

Član 7

Oglasi koji se objavljuju na oglasnoj tabli službe, ističu se na vidnom mestu, sa obaveznom napomenom od kog dana teče rok za prijavljivanje kandidata.

Služba je dužna da oglasnu tablu iz stava 1 ovog člana postavi na mestu koje je dostupno nezaposlenim i drugim zainteresovanim licima.

III PRAVO NA POSREDOVANJE PRI ZAPOŠLJAVANJU

Član 8

Nezaposlena lica ostvaruju pravo na posredovanje pri zapošljavanju i radnom angažovanju u skladu sa zakonom, Statutom Zavoda i ovim pravilnikom.

Radi posredovanja pri zapošljavanju nezaposleno lice je dužno da se prijavi na evidenciju nezaposlenih i da o sebi pruži odgovarajuće podatke bitne za posredovanje pri zapošljavanju i ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti.

Član 9

Zaposleni koji traže promenu zaposlenja, u skladu sa Statutom Zavoda, ostvaruju pravo na posredovanje pri zapošljavanju, pod uslovom da se prijave službi i o sebi pruže potrebne podatke od značaja za promenu zaposlenja i posredovanja pri njihovom zapošljavanju.

Član 10

Služba o licima iz člana 8 ovog pravilnika vodi evidenciju nezaposlenih.

O licima iz člana 9 ovog pravilnika služba vodi pomoćnu evidenciju na obrascima propisanim za vođenje evidencije o nezaposlenim licima.

Član 11

U ostvarivanju prava na posredovanje, služba je dužna da odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijema prijave o potrebi za radnikom, obavesti nezaposlena lica i zaposlene koji traže promenu zaposlenja, a koji ispunjavaju uslove za zasnivanje radnog odnosa, o slobodnom radnom mestu, uslovima za zasnivanje radnog odnosa, i roku u kome su dužni da podnesu prijavu na oglas, odnosno prihvate zaposlenje.

Služba je dužna da odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema prijave, obavesti poslodavca o mogućnostima zadovoljavanja potrebe za radnicima sa evidencije nezaposlenih lica.

Ako služba nije u mogućnosti da obezbedi potreban broj lica koja ispunjavaju uslove, dužna je da o tome obavesti poslodavca i ponudi obezbeđivanje radnika putem međuregionalnog posredovanja, ili prethodne pripreme za zapošljavanje.

Na zahtev nezaposlenog lica, služba pruža pomoć u pripremi i podnošenju prijave na oglas iz stava 1 ovog člana.

Član 12

Na zahtev poslodavca da mu se upute nezaposlena lica radi privremenog radnog angažovanja, služba informiše nezaposlena lica o mogućnostima i uslovima privremenog radnog angažovanja, vrši selekciju i upućuje određeni broj nezaposlenih lica.

Služba po potrebi pruža poslodavcu stručnu pomoć pri zaključivanju ugovora o privremenom radnom angažovanju nezaposlenih lica.

Član 13

Na zahtev poslodavca da mu se obezbede radnici za obavljanje privremenih i povremenih poslova, odnosno drugog vida angažovanja van radnog odnosa služba informiše nezaposlena lica o mogućnostima i uslovima angažovanja na privremenim i povremenim poslovima.

Za obavljanje poslova iz stava 1 ovog člana, služba, po potrebi, pruža stručnu pomoć poslodavcu pri zaključivanju ugovora o angažovanju nezaposlenih lica.

Član 14

Kada se na evidenciji nezaposlenih lica nalazi veći broj lica koja ispunjavaju uslove slobodnog radnog mesta, odnosno uslove za obavljanje poslova iz čl. 12 i 13 ovog pravilnika, služba je dužna da prvenstveno posreduje nezaposlenim licima koja imaju bolji uspeh u toku školovanja, duže čekaju na zaposlenje i u težem su socijalno-ekonomskom položaju, prema navedenom redosledu.

Izuzetno invalidi i druga invalidna lica koja ispunjavaju uslove slobodnog radnog mesta, odnosno za obavljanje poslova imaju prvenstvo u posredovanju, nezavisno od kriterijuma iz stava 1 ovog člana.

Član 14a

Nezaposlena lica - invalidi i druga invalidna lica, u smislu ovog pravilnika, su lica sa faktorima otežane zapošljivosti prema utvrđenoj klasifikaciji, i to:

1. kategorisani invalidi, sa pravom na rad prema preostaloj radnoj sposobnosti (dalje: invalidi);

2. ratni vojni invalidi - RVI i sa njima izjednačeni: mirnodopski vojni invalidi - MVI, ostali kategorisani invalidi kod kojih je invalidnost nastala kao posledica traumatizma van procesa rada - OKI, civilne žrtve rata - CŽR i kategorisana

omladina - KO, grupe invaliditeta I-X, sa procenjenim telesnim oštećenjem od 100% do 10%;

3. ostali nekategorisani invalidi sa telesnim, mentalnim, funkcionalnim, urođenim ili stečenim oštećenjima (slepoća, jaka nekorigovana slabovidost, gluvoća, jaka nagluvost, govorne mane, oštećenje lokomotornog aparata, teške hronične bolesti, lica sa psihološkim faktorima otežane zapošljivosti - mentalna insuficijencija, neuroze, psihoze, psihopatije i bolesti zavisnosti), i nekategorisani invalidi prema procenjenoj preostaloj radnoj sposobnosti.

Procenu radne sposobnosti, odnosno utvrđivanje poslova koje mogu da obavljaju prema preostaloj radnoj sposobnosti za lica iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana, vrši ovlašćena zdravstvena organizacija na osnovu posebnog ugovora zaključenog sa Zavodom.

Član 15

U slučaju zasnivanja radnog odnosa sa invalidom i drugim invalidnim licem, Zavod učestvuje u finansiranju zarade u visini do 80% od prosečne mesečne zarade po zaposlenom u privredi Republike, odnosno u privredi opštine ili grada ako je to za njih povoljnije, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Zavod snosi troškove na ime poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, koji se obračunavaju i plaćaju na najniže osnovice utvrđene zakonom, prema zahtevanom stepenu stručnosti, odnosno osposobljenosti.

Zaradu iz stava 1 ovog člana, Zavod finansira u trajanju od 12 meseci.

Član 16

Zavod izdaje izvod iz evidencije nezaposlenom licu, a licu koje traži promenu zaposlenja izvod iz pomoćne evidencije, o činjenicama od značaja za zapošljavanje.

Sadržaj izvoda iz stava 1 ovog člana, propisuje direktor Zavoda.

Član 17

Evidencija nezaposlenih lica vodi se po jedinstvenim metodološkim principima, u skladu sa Zakonom o evidencijama u oblasti rada.

Radi uvođenja u evidenciju nezaposlenih lica, nezaposleno lice je dužno da o sebi pruži odgovarajuće podatke i podnese sledeće dokaze na uvid:

- ličnu kartu,
- radnu knjižicu,

- dokaz o školskoj spremi ili stručnoj osposobljenosti,
- druge dokaze, u skladu sa zakonom (uverenje, potvrde, izjave i slično).

Nezaposleno lice je dužno da se javlja službi svaka četiri meseca u vreme utvrđeno u evidencionom kartonu, kao i na svaki poziv službe.

Korisnici prava po osnovu nezaposlenosti, javljaju se svaka dva meseca, kao i na svaki poziv službe.

Član 18

Nezaposleno lice se, po pravilu, lično javlja Zavodu.

Izuzetno, prijavljivanje i javljanje se može vršiti i pismenim putem, a kao dan javljanja računa se dan predaje preporučene pošiljke poštom.

Član 19

Nezaposleno lice je dužno da, prilikom svakog javljanja, podnese na uvid ličnu kartu, radnu knjižicu i evidencioni karton.

U evidencionom kartonu, potpisom i pečatom overava se datum javljanja.

Evidencioni karton služi nezaposlenom licu kao dokaz za ostvarivanje prava kod drugih organa po osnovu nezaposlenosti.

Član 20

Rokove redovnog javljanja nezaposlenog lica, u skladu sa odredbama ovog pravilnika, lično saopštava odgovorni radnik, upisuje u evidencioni karton i upozorava nezaposleno lice na posledice neredovnog javljanja.

Javljanje se vrši u vreme određeno za rad sa strankama, u skladu sa odlukom direktora Zavoda.

Član 21

Rok određen za redovno javljanje nezaposlenog lica, kada se lice ne javi u roku iz člana 17 ovog pravilnika, skraćuje se na 30 dana od dana isteka roka u kome je lice bilo dužno da se javi.

Član 22

Evidencija o nezaposlenom licu prestaje da se vodi pod uslovima i na način propisan zakonom.

Ako se nezaposleno lice neopravdano ne prijavi u dva uzastopna roka, ili se dva puta uzastopno neopravdano ne odazove na poziv službe, evidencija o ovom licu prestaje da se vodi danom isteka roka određenog za drugo javljanje, odnosno danom određenim u drugom pozivu za javljanje.

Ako nezaposleno lice odbije da prihvati zaposlenje u skladu sa zakonom, evidencija o ovom licu prestaje da se vodi danom odbijanja zaposlenja.

Ako se nezaposleno lice, iz stava 3 ovog člana ponovo prijavi na evidenciju, prethodno vreme na evidenciji se ne računa u vreme čekanja na zaposlenje.

Član 23

Opravdanost nejavljanja iz člana 17 stav 3 ovog pravilnika, ceni odgovorni radnik službe.

Kao opravdani razlozi u smislu ovog pravilnika, smatraju se:

- zdravstvena nesposobnost nezaposlenog lica ili članova njegove porodice, odnosno domaćinstva,
- smrtni slučaj u porodici, odnosno domaćinstvu nezaposlenog lica,
- preseljenje nezaposlenog lica u drugo mesto,
- stručno usavršavanje nezaposlenog lica u inostranstvu i
- drugi razlozi nastali bez krivice i volje nezaposlenog lica.

Član 23a

U vreme čekanja na zaposlenje, u smislu ovog pravilnika, računa se vreme za koje se nezaposleno lice, posle prestanka radnog odnosa na neodređeno vreme, redovno prijavljivalo na evidenciju nezaposlenih, osim u slučajevima iz člana 22 stav 4 ovog pravilnika.

IV PRAVO NA PROFESIONALNU ORIJENTACIJU

Član 24

Pravo na profesionalnu orijentaciju ima nezaposleno lice, zaposleni za čijim je radom prestala potreba, zaposleni koji traži promenu zaposlenja i drugo zainteresovano lice.

Licu iz stava 1 ovog člana, služba je dužna da, pružanjem stručne pomoći u postupku izbora zanimanja, promene zanimanja ili zapošljavanja, obezbedi profesionalno informisanje, profesionalno savetovanje i profesionalnu selekciju.

Član 25

Profesionalno informisanje ostvaruje se neposrednim, individualnim i grupnim informisanjem, putem namenskih publikacija, preko sredstava javnog informisanja i na drugi način, koji obezbeđuje da relevantni podaci za profesionalno opredeljivanje budu dostupni korisnicima.

Član 26

Profesionalno savetovanje ostvaruje se, po pravilu, neposrednim individualnim tretmanom, timskim postupkom pružanja pomoći (uz učešće psihologa, specijaliste medicine rada, socijalnog radnika i savetodavca) u profesionalnom opredeljivanju, bilo da je u pitanju izbor zanimanja, promena zanimanja ili zapošljavanje.

Član 27

Profesionalna selekcija ostvaruje se, po pravilu, kroz timski postupak provere usklađenosti psihofizičkih osobina kandidata sa zahtevima radnih mesta na kojima će se zapošljavati, odnosno angažovati, a isti postupak primenjuje se i na kandidate koji se zapošljavaju putem prethodne pripreme za zapošljavanje.

Član 28

Profesionalna klasifikacija ostvaruje se na zahtev poslodavca, po pravilu, timskim postupkom provere usklađenosti psihofizičkih osobina, pre svega, zaposlenih lica, sa zahtevima radnih mesta na koja će se raspoređivati.

Poslodavac podnosi Zavodu zahtev prilikom raspoređivanja radnika.

Član 29

Prvenstvo u ostvarivanju prava na profesionalnu orijentaciju obezbeđuje se prema sledećem redosledu:

1. nezaposleni i zaposleni invalidi i druga lica sa faktorima otežane zapošljivosti,
2. nezaposlena lica koja se otežano zapošljavaju u svom zanimanju, odnosno stepenu stručne spreme,
3. nezaposlena lica kojima je radni odnos prestao zbog prestanka potrebe za radom zaposlenog i zbog stečaja, likvidacije i u drugim slučajevima prestanka rada poslodavca,
4. zaposleni za čijim je radom prestala potreba,
5. nezaposlena lica koja, u skladu sa zakonom, imaju pravo na inoviranje znanja,

6. nezaposlena lica bez stručne spreme.

Nezaposlena lica kojima se obezbeđuje zapošljavanje uz prethodnu pripremu, imaju prvenstvo nezavisno od kriterijuma iz stava 1 ovog člana.

V PRAVO NA PRIPREMU ZA ZAPOŠLJAVANJE

Član 30

Pravo na pripremu za zapošljavanje ima nezaposleno lice i zaposleni za čijim je radom prestala potreba, mlađe od 50 godina života (muškarac), odnosno 45 godina života (žena), pod uslovom da poseduje zdravstvene i psihofizičke sposobnosti za zanimanje za koje se priprema.

Član 31

Pripremu za zapošljavanje, u skladu sa Statutom, organizuje Zavod sprovođenjem programa:

1. osposobljavanja za I i II stepen stručne spreme za lica bez stručne spreme i bez zanimanja;
2. dokvalifikacije nezaposlenih lica i zaposlenih za čijim je radom prestala potreba za sticanje novog obrazovnog profila na višem stepenu stručne spreme;
3. prekvalifikacije nezaposlenih lica i zaposlenih za čijim je radom prestala potreba za sticanje novog obrazovnog profila na istom ili nižem stepenu stručne spreme;
4. inoviranja znanja nezaposlenih lica koja čekaju na zaposlenje duže od dve godine, a čije se zapošljavanje može očekivati u njihovom zanimanju bez potrebe da se prekvalifikuju;
5. osnovnog obrazovanja nezaposlenih lica do 40 godina starosti radi njihovog uključivanja na osposobljavanje, odnosno zapošljavanje;
6. sticanje posebnih znanja i veština koje nisu sadržane u okviru stečenog obrazovnog profila;
7. obuka za poslove radnog mesta lica koja nemaju odgovarajuća znanja za njihovo obavljanje.

Priprema za zapošljavanje ostvaruje se i sprovođenjem programa osposobljavanja nezaposlenih lica koja prvi put zasnivaju radni odnos na neodređeno vreme, u svojstvu pripravnika, za zanimanje za koje su ta lica stekla određenu školsku spremu, ako je to kao uslov za rad na određenim poslovima utvrđeno zakonom ili aktom poslodavca, i to:

1. osposobljavanja pripravnika - obdarenih za naučnoistraživački, obrazovni, razvojni i umetnički rad (u daljem tekstu: pripravnici-talenti), sa visokom stručnom spremom koji imaju prosečnu ocenu najmanje 8,00 ostvarenu u toku školovanja;
2. osposobljavanja pripravnika sa visokom, višom i srednjom stručnom spremom;
3. osposobljavanja pripravnika sa III stepenom stručne spreme, lica ometenih u razvoju, koji su obrazovani po sistemu posebnih potreba.

Zavod može, u skladu sa zakonom, da organizuje i osposobljavanje pripravnika - volontera sa visokom, višom ili srednjom stručnom spremom, bez zasnivanja radnog odnosa kao i osposobljavanje nezaposlenih lica sa visokom stručnom spremom, koji imaju prosečnu ocenu najmanje 8,00 ostvarenu u toku školovanja i upisali su magistarske studije-talenti (u daljem tekstu: talenti).

Član 31a

Osposobljavanje pripravnika - talenata iz člana 31 stav 2 tačka 1 ovog pravilnika, vrši se u trajanju od 12 meseci, u zvanju utvrđenom propisima o naučnoistraživačkoj delatnosti, o univerzitetima, odnosno o delatnostima od opšteg interesa u oblasti kulture, i to:

- pripravnika za poslove istraživača,
- istraživača-pripravnika,
- asistenta-pripravnika, i
- pripravnika umetnika.

Osposobljavanje talenata vrši se u trajanju od 12 meseci.

Pravo na osposobljavanje iz stava 1 ovog člana ima lice koje nije koristilo sredstva Zavoda po ovom programu.

Umetnički rad, u skladu sa zakonom, je stvaralaštvo u svim oblastima umetnosti (likovna, muzička, književnost, primenjena arhitektura, film, televizija, pozorište).

Član 32

Prvenstvo u ostvarivanju prava iz člana 31 stav 1 ovog pravilnika, po pojedinim programima, obezbeđuje se prema sledećem redosledu:

1. nezaposleni i zaposleni invalidi i druga invalidna lica,
2. nezaposlena lica koja se otežano zapošljavaju u svom zanimanju, odnosno stepenu stručne spreme, kao i druga lica sa faktorima otežane zapošljivosti,

3. nezaposlena lica korisnici novčane naknade,
4. *(brisana)*,
5. nezaposlena lica koja, u skladu sa zakonom, imaju pravo na inoviranje znanja,
6. nezaposlena lica bez stručne spreme.

Ako dva ili više nezaposlenih lica podjednako ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana, prednost ima nezaposleno lice koje ima bolji uspeh u toku školovanja ili prethodnom radu, duže čeka na zaposlenje, odnosno u težem je socijalno-ekonomskom položaju.

Član 32a

Prvenstvo u ostvarivanju prava iz člana 31 stav 2 tačka 1 i člana 31a stav 2 ovog pravilnika, imaju pripravnici-talenti koji ostvaruju bolji uspeh na magistarskim studijama i školovanje su završili u kraćem roku.

Prvenstvo u ostvarivanju prava iz člana 31 stav 2 tačka 2 ovog pravilnika, ostvaruju nezaposlena lica:

- koja se redovno javljaju na evidenciju nezaposlenih;
- koja prvi put zasnivaju radni odnos u zanimanju za koje je to lice steklo određenu školsku spremu;
- koja pripadaju grupi suficitarnih zanimanja;
- koja se zapošljavaju u malim i srednjim preduzećima i preduzećima koja su privatizovana u skladu sa zakonom, a koja redovno isplaćuju zarade.

Član 33

Priprema za zapošljavanje iz člana 31 stav 1 tač. 1, 2, 3, 4 i 5 ovog pravilnika, realizuje se u obrazovnim ustanovama, po utvrđenom (verifikovanom) programu i planu pripreme.

Izuzetno, priprema za zapošljavanje može da se realizuje po programu i planu pripreme poslodavca.

Ako se priprema vrši po programu poslodavca, poslodavac je dužan da utvrdi program, plan i dužinu trajanja pripreme u skladu sa zakonom i opštim aktom Zavoda, kao i da obezbedi mentore, odnosno instruktore za stručno vođenje lica uključenih u pripremu.

Trajanje pripreme za osposobljavanje koju organizuje obrazovna ustanova, utvrđuje se u skladu sa zakonom, obrazovnim programom i oblikom osposobljavanja.

Ako se priprema iz st. 1 i 2 ovog člana vrši za poznatog poslodavca, poslodavac je dužan da najkasnije u roku od 15 dana zasnuje radni odnos na neodređeno vreme sa licima koja su uspešno završila pripremu.

Član 34

Osposobljavanje pripravnika iz člana 31 stav 2 ovog pravilnika, vrši se zasnivanjem radnog odnosa kod poslodavca, u skladu sa zakonom i opštim aktom poslodavca, za vreme trajanja pripravničkog staža, a najduže:

- za pripravnike talente - 12 meseci;
- za pripravnike sa visokom stručnom spremom - 12 meseci;
- za pripravnike sa višom stručnom spremom - 9 meseci;
- za pripravnike sa srednjom stručnom spremom - 6 meseci;
- za pripravnike sa III stepenom stručne spreme, ometenih u razvoju, koji su obrazovani po sistemu posebnih potreba - 12 meseci.

Zavod učestvuje u finansiranju troškova osposobljavanja odobravanjem novčane pomoći za pripravnike - talente i talente, odnosno odobravanjem sredstava kojima Zavod učestvuje u finansiranju zarade pripravnika, u mesečnom iznosu utvrđenom finansijskim planom i programom rada Zavoda za godinu u kojoj se program realizuje.

Član 34a

Novčana pomoć iz člana 34 stav 2 ovog pravilnika, isplaćuje se neposredno pripravniku-talentu i talentu, u skladu sa ugovorom o međusobnim pravima i obavezama zaključenim između Zavoda i ovih lica.

Sredstva kojima Zavod učestvuje u finansiranju zarade pripravnika u mesečnom iznosu, osim pripravnika-talenata, Zavod isplaćuje poslodavcu kod koga je pripravnik zasnovao radni odnos, na osnovu ugovora zaključenog između Zavoda i korisnika sredstava - poslodavca.

Isplata sredstava iz ovog člana vrši se mesečno, na osnovu dokaza o trajanju radnog odnosa i isplati zarade u skladu sa zakonom, za prethodni mesec.

Član 35

Osposobljavanje pripravnika-volontera iz člana 31 stav 3 ovog pravilnika, vrši se bez zasnivanja radnog odnosa, zaključivanjem ugovora o volonterskom radu, u trajanju do 12 meseci za visoku, 9 meseci za višu i 6 meseci za srednju stručnu spremu.

Za vreme osposobljavanja pripravnici - volonteri imaju pravo na novčanu pomoć u mesečnom iznosu utvrđenom finansijskim planom i programom rada Zavoda, za godinu u kojoj se program realizuje.

Visinu sredstava iz stava 2 ovog člana određuje direktor Zavoda.

Član 35a

(Brisan)

Član 36

Inoviranje znanja iz člana 31 stav 1 tačka 4 ovog pravilnika, organizuje se radi prilagođavanja nivoa znanja i radne sposobnosti nezaposlenog lica zahtevima rada, u saradnji sa školama, fakultetima i naučnoistraživačkim ustanovama.

Prednost u inoviranju znanja imaju nezaposlena lica sa visokom stručnom spremom onih zanimanja u kojima su mogućnosti zapošljavanja veće.

Član 37

Osnovno obrazovanje iz člana 31 stav 1 tačka 5 ovog pravilnika, organizuje se za nezaposlena lica bez potpunog osnovnog obrazovanja do 40 godina starosti, radi njihovog osposobljavanja za I i II stepen stručne spreme i zapošljavanja.

Član 37a

Pravo na osposobljavanje za samostalan rad u struci pripravnika, odnosno volontera u smislu čl. 34 i 35 ovog pravilnika, ima i nezaposleno lice koje je završilo pripremu po programu dokvalifikacije iz člana 31 tačka 2 ovog pravilnika, ako prvi put zasniva radni odnos.

Član 38

Nezaposleno lice, koje posle završene pripreme za zapošljavanje odbije zaposlenje, odnosno neopravdano napusti proces pripreme ili sa iste bude isključen svojom krivicom, dužno je da nadoknadi troškove u iznosu isplaćene novčane pomoći.

Ako do prekida procesa pripreme dođe krivicom poslodavca, poslodavac je dužan da Zavodu nadoknadi troškove.

Troškovi iz stava 2 ovog člana, obuhvataju troškove pripreme i iznos isplaćene novčane pomoći.

Međusobna prava i obaveze između Zavoda, polaznika osposobljavanja, obrazovnih i drugih organizacija, uređuju se ugovorom.

VI PRAVA ZAPOSLENIH ZA ČIJIM JE RADOM PRESTALA POTREBA

Član 39

Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba, poslodavac u skladu sa zakonom dostavlja službi nadležnoj prema sedištu poslodavca, odnosno za delove preduzeća van sedišta, prema mestu rada.

Služba je dužna da u roku od 15 dana od dana prijema programa iz stava 1 ovog člana, dostavi poslodavcu mišljenje i predlog mera za obezbeđivanje jednog od prava utvrđenih zakonom.

Mišljenje i predlog iz stava 2 ovog člana, daje stručni tim za pripremu i realizaciju programa zapošljavanja u sastavu rukovodilac službe i saradnici za: programiranje zapošljavanja, pripremu za zapošljavanje, profesionalnu orijentaciju, osiguranje nezaposlenih lica i posredovanje pri zapošljavanju.

Član 40

Na osnovu mišljenja iz člana 39 ovog pravilnika, poslodavac, u saradnji sa službom, preduzima mere za obezbeđivanje jednog od prava utvrđenih zakonom, odnosno utvrđuje da nema mogućnosti za obezbeđenje prava.

VII PRAVO NA NOVČANU NAKNADU NEZAPOSLENIH LICA

Član 41

Nezaposleno lice ostvaruje pravo na novčanu naknadu pod uslovima i na način utvrđen zakonom, Statutom Zavoda i ovim pravilnikom.

Pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje imaju nezaposlena lica kojima je radni odnos prestao zbog prestanka potrebe za radom zaposlenog u skladu sa zakonom, zbog stečaja, likvidacije i u drugim slučajevima prestanka rada poslodavca u skladu sa zakonom, za vreme isplate novčane naknade.

Pravo na novčanu naknadu po osnovu dobrovoljnog osiguranja, u skladu sa zakonom i Statutom Zavoda, nezaposleno lice ostvaruje prema posebnom opštem aktu Zavoda.

Član 42

Nezaposlenom licu, korisniku novčane naknade, može se na njegov zahtev, isplatiti novčana naknada u jednokratnom iznosu pod uslovom da sredstva koristi za ostvarivanje prava na rad:

- osnivanjem preduzeća, radnje, poljoprivrednog gazdinstva ili drugog oblika privređivanja,

- ulaganjem sredstava kod drugog poslodavca radi zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vreme.

Isplatu novčane naknade iz stava 1 ovog člana, odobrava direktor Zavoda, u skladu sa materijalnim mogućnostima Zavoda i programom rada Zavoda.

Međusobna prava i obaveze između Zavoda i korisnika sredstava uređuju se ugovorom.

Član 43

Novčana naknada u jednokratnom iznosu, isplaćuje se za preostalo vreme isplatnog perioda i obračunava prema dnevnom iznosu utvrđenom pravosnažnim rešenjem o priznavanju prava, usklađenom sa prosečnom mesečnom zaradom po zaposlenom ostvarenoj u privredi Republike, prema poslednjem objavljenom statističkom podatku, u momentu podnošenja zahteva za isplatu novčane naknade u jednokratnom iznosu.

Korisniku novčane naknade, kome je pravo na novčanu naknadu, priznato u trajanju do zaposlenja, odnosno do ispunjavanja uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju, jednokratna isplata novčane naknade obračunava se u preostalom iznosu do ispunjenja uslova za starosnu penziju u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, odnosno za preostalo vreme, najduže do 24 meseca.

Korisnik sredstava iz člana 42 stav 1 alineja 2 ovog pravilnika, prilikom zaključivanja ugovora, dužan je da priloži ugovor o radu i dokaz o obaveznom socijalnom osiguranju.

Korisnik sredstava iz člana 42 stav 1 alineja 1 ovog pravilnika, dužan je da u roku od 60 dana od dana zaključivanja ugovora dostavi dokaze o namenskoj upotrebi sredstava.

O korisniku sredstava iz stava 1 ovog člana, prestaje da se vodi evidencija o nezaposlenom licu danom zaključivanja ugovora, a najkasnije danom otpočinjanja delatnosti, odnosno danom zasnivanja radnog odnosa.

Član 44

Ako korisnik sredstava iz opravdanih razloga ne bude u mogućnosti da namenski iskoristi odobrena sredstva, može zahtevati raskid ugovora uz obavezu vraćanja

ukupno odobrenih sredstava, odnosno srazmernog dela sredstava uvećanih za rast cena na malo.

Opravdanim razlogom iz stava 1 ovog člana smatra se ako korisnik nije bio u mogućnosti da namenski iskoristi odobrena sredstva usled više sile ili vanrednih okolnosti, teže bolesti zbog koje ne može da obavlja delatnost (poslove) za koju su odobrena sredstva i sl.

Korisniku sredstava, koji je prestao da obavlja delatnost u smislu stava 2 ovog člana, nastavlja se isplata novčane naknade za preostalo vreme od dana prestanka obavljanja delatnosti, prema ranije donetom rešenju o priznavanju prava, a celokupan iznos, odnosno srazmerni deo isplaćenih sredstava, dužan je da vrati u roku od mesec dana od dana podnošenja zahteva.

Ako korisnik sredstava iz neopravdanih razloga ne uloži sredstva za namene za koja su odobrena, raskida se ugovor i dužan je da u roku od mesec dana vrati celokupan iznos isplaćenih sredstava, uvećan za iznos zakonske zatezne kamate, počev od dana isplate novčane naknade u jednokratnom iznosu.

VIII PRAVO NA NOVČANU POMOĆ ZA VREME STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA

Član 45

Pravo na novčanu pomoć za vreme stručnog osposobljavanja ima nezaposleno lice koje je uključeno na pripremu za zapošljavanje po programu stručnog osposobljavanja za I i II stepen stručne spreme, prekvalifikacije, obuke za poslove radnog mesta lica koja nemaju odgovarajuća znanja za njihovo obavljanje, osposobljavanja pripravnika volontera sa visokom, višom ili srednjom stručnom spremom, pod uslovom da za vreme osposobljavanja nije zasnovalo radni odnos kod poslodavca i da nije korisnik prava na novčanu naknadu.

Član 46

Novčana pomoć iz člana 45 ovog pravilnika, za programe stručnog osposobljavanja za I i II stepen stručne spreme, prekvalifikacije i obuke za poslove radnog mesta, lica koja nemaju odgovarajuća znanja za njihovo obavljanje, iznosi 30% od prosečne mesečne zarade po zaposlenom u privredi Republike, odnosno u privredi opštine ili grada, ako je to za njih povoljnije, prema poslednjem statističkom podatku, a za programe osposobljavanja pripravnika-volontera, u skladu sa članom 35 ovog pravilnika.

Novčana pomoć iz stava 1 ovog člana, isplaćuje se za svaki dan proveden na pripremi za zapošljavanje, odnosno srazmerno broju radnih časova u odnosu na ukupan broj radnih časova u mesecu, a na osnovu pismenog izveštaja poslodavca, odnosno obrazovne organizacije.

Novčana pomoć iz stava 1 ovog člana isplaćuje se neposredno nezaposlenom licu uključenom na pripremu za zapošljavanje, u skladu sa članom 45 ovog pravilnika.

Član 47

Nezaposlenom licu za vreme trajanja programa osnovnog obrazovanja, obezbeđuju se sredstva u visini stvarnih troškova za nabavku udžbenika i troškova prevoza.

Član 48

Nezaposlena lica iz člana 31 ovog pravilnika, koja nisu zasnovala radni odnos za vreme stručnog osposobljavanja, imaju pravo na osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalnog oboljenja.

Troškove osiguranja iz stava 1 ovog člana, uplaćuje Zavod, na osnovu pismenog izveštaja poslodavca, odnosno obrazovne organizacije.

Član 48a

Nezaposlena lica koja za vreme stručnog osposobljavanja ne ostvaruju pravo na novčanu pomoć u smislu člana 45 ovog pravilnika, mogu da ostvare pravo na naknadu troškova prevoza u javnom saobraćaju, radi dolaska na osposobljavanje i povratka sa osposobljavanja, u visini cene prevozne karte najjeftinijeg prevoznog sredstva, u skladu sa odlukom Upravnog odbora, odnosno direktora.

IX DRUGA PRAVA PO OSNOVU NEZAPOSLENOSTI

Član 49

Pravo na zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu, nezaposleno lice ostvaruje u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, odnosno zdravstvenoj zaštiti.

Član 50

Nezaposleno lice ima pravo na produženo osiguranje u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Troškove produženog osiguranja iz stava 1 ovog člana, snosi nezaposleno lice.

Izuzetno, troškove produženog osiguranja može da snosi Zavod u slučaju da nezaposleno lice iz stava 1 ovog člana, nije ostvarilo pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, radni odnos mu je prestao bez njegove volje ili krivice, a nedostaje mu najviše 2 godine staža osiguranja za ostvarivanje prava na starosnu penziju.

Odluku iz stava 3 ovog člana donosi direktor Zavoda.

Član 51

Nezaposleno lice koje se prijavi na oglas van mesta svog prebivališta, ima pravo na troškove prevoza, kada je pozvano na razgovor u vezi zasnivanja radnog odnosa, ukoliko te troškove ne snosi poslodavac.

Pravo na troškove prevoza ima i nezaposleno lice, uključujući i pratioca ako je odobren, upućeno na procenu radne sposobnosti u smislu člana 14a ovog pravilnika.

Zavod snosi troškove prevoza iz st. 1 i 2 ovog člana u visini troškova najjeftinijeg prevoznog sredstva.

Član 52

Nezaposleno lice koje se zaposli na neodređeno vreme van svog prebivališta, ima pravo na naknadu troškova selidbe.

Visina naknade iz stava 1 ovog člana, utvrđuje se na osnovu stvarnih troškova.

Član 53

Nezaposleno lice koje se zaposli van mesta prebivališta na neodređeno vreme, a nema sopstveni ni organizovani smeštaj i ishranu u preduzeću u kome se zaposlilo, ima pravo na privremeni smeštaj, odnosno ishranu do prijema prve zarade, a najduže 30 dana.

Član 54

Smeštaj, odnosno ishranu Zavod obezbeđuje u organizaciji za prihvatanje i ishranu radnika, odnosno drugoj organizaciji u saradnji sa poslodavcem i nadležnim organima uprave na području službe.

Član 55

Zavod može da učestvuje u obezbeđivanju sredstava za naknadu troškova prevoza nezaposlenih lica, na osnovu ugovora koje zaključuje sa prevoznim organizacijama na području službe.

Član 56

Nezaposleno lice ima pravo na naknadu troškova opštih, sanitarnih i specijalističkih zdravstvenih pregleda i troškove izdavanja uverenja o zdravstvenoj sposobnosti za rad, kada se:

- uključi na profesionalnu orijentaciju radi izbora zanimanja, zasnivanja radnog odnosa ili uključivanja na pripremu za zapošljavanje;

- zasniva radni odnos bez prethodne pripreme za zapošljavanje;
- upućuje nadležnoj komisiji radi utvrđivanja preostale radne sposobnosti.

Član 57

Naknada troškova iz člana 56 ovog pravilnika, isplaćuje se zdravstvenoj ustanovi na osnovu posebnog ugovora.

Izuzetno, nezaposleno lice ima pravo da mu se nadoknade troškovi izdavanja uverenja o zdravstvenoj sposobnosti za rad ukoliko je isto, na zahtev poslodavca izdato od druge zdravstvene ustanove, do visine određene ugovorom iz stava 1 ovog člana.

X POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 58

O zahtevu za ostvarivanje prava utvrđenih zakonom, Statutom Zavoda i ovim pravilnikom rešava služba kod koje je nezaposleno lice uvedeno u evidenciju u skladu sa zakonom.

Obim i visina prava utvrđuje se u skladu sa zakonom, Statutom Zavoda i ovim pravilnikom na osnovu podataka o visini i kretanju zarada u opštini, odnosno gradu prema mestu prebivališta ili mestu prestanka radnog odnosa nezaposlenog lica.

Član 59

Korisnik prava je dužan da Zavod obavesti o svakoj promeni koja je od uticaja na to pravo, u roku od osam dana od dana nastale promene.

Član 60

Nezaposleno lice koje je ostvarilo pravo utvrđeno zakonom, Statutom Zavoda i ovim pravilnikom, na osnovu netačnih podataka, odnosno koje blagovremeno ne prijavi promene koje povlače prestanak ili obustavu prava, dužno je da vrati neosnovano isplaćen iznos, pod uslovima predviđenim zakonom.

Član 61

Prilikom podnošenja zahteva za ostvarivanje prava na novčanu naknadu, odnosno uključivanja na pripremu za zapošljavanje, bez zasnivanja radnog odnosa, nezaposlenom licu se, pored dokaza potrebnih za ostvarivanje prava, zadržava i radna knjižica.

O zadržavanju radne knjižice, nezaposlenom licu se izdaje potvrda (revers).

Po prestanku ili obustavi prava iz stava 1 ovog člana, radna knjižica se vraća nezaposlenom licu.

Član 62

U toku korišćenja prava, radna knjižica se može dati nezaposlenom licu na korišćenje s obavezom da se ista vrati u roku od osam dana.

Ukoliko se radna knjižica ne vrati u predviđenom roku, smatra se da se nezaposleno lice neopravdano nije odazvalo na poziv službe i obustavlja se isplata novčane naknade, odnosno novčane pomoći za vreme pripreme za zapošljavanje.

Po prestanku osnova za obustavu u smislu st. 1 i 2 ovog člana, isplata novčane naknade i novčane pomoći nastavlja se za preostalo vreme.

Član 63

O radnim knjižicama vodi se evidencija koja sadrži: prezime, očevo ime i ime nezaposlenog lica, registarski broj knjižice, datum uzimanja i vraćanja radne knjižice i potpis nezaposlenog lica.

Vraćanje radne knjižice nezaposlenom licu, potvrđuje odgovorni radnik, svojim potpisom u knjizi evidencije.

Član 64

Ako nezaposleno lice, po isteku korišćenja prava ne preuzme radnu knjižicu, ni po pozivu odgovornog radnika, u roku od šest meseci po isteku prava, radna knjižica se predaje na čuvanje u arhivski depo službe.

Član 65

U cilju bržeg ostvarivanja prava na novčanu naknadu, utvrđuju se kraći rokovi od rokova utvrđenih zakonom, i to:

- rešavanje jednostavnijih upravnih stvari u prvostepenom upravnom postupku - 3 dana,
- rešavanje složenih upravnih stvari u prvostepenom upravnom postupku - 15 dana,
- rešavanje jednostavnih stvari u drugostepenom upravnom postupku - 15 dana i
- rešavanje složenih upravnih stvari u drugostepenom upravnom postupku - 30 dana od kompletiranja predmeta.

Član 66

Odluke donete do stupanja na snagu ovog pravilnika i ugovori zaključeni na osnovu tih odluka, primenjuju se do izvršenja obaveze koja je njima utvrđena, s tim da se visina učešća Zavoda u zaradi pripravnika, odnosno visina novčane pomoći za vreme stručnog osposobljavanja isplaćuje po odredbama ovog pravilnika.

Po zahtevima podnetim pre stupanja na snagu ovog pravilnika, odluke će se doneti primenom odredaba ovog pravilnika.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67

Stupanjem na snagu ovog pravilnika, prestaje da važi Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava nezaposlenih lica ("Službeni glasnik RS", br. 53/92 i 21/93).

Član 68

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanju prava nezaposlenih lica

("Sl. glasnik RS", br. 22/98)

Član 14

Odluke donete do stupanja na snagu ovog pravilnika, primenjuju se do izvršenja obaveze koja je njima utvrđena, s tim da se visina učešća Zavoda u zaradi pripravnika, odnosno visina novčane pomoći za vreme stručnog osposobljavanja, isplaćuje po odredbama ovog pravilnika.

Po zahtevima podnetim pre stupanja na snagu ovog pravilnika odluke će se donositi po odredbama ovog pravilnika.

Samostalni članovi Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja prava nezaposlenih lica

("Sl. glasnik RS", br. 29/2000)

Član 23

Odluke donete do stupanja na snagu ovog pravilnika, primenjuju se do izvršenja obaveze koja je njima utvrđena.

Po zahtevima podnetim pre stupanja na snagu ovog pravilnika, odluke će se doneti primenom odredaba ovog pravilnika.

Član 24

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Odluka o stvaranju dodatnih uslova za zapošljavanje obdarenih za naučnoistraživački, obrazovni, razvojni i umetnički rad na univerzitetima u Republici Srbiji ("Službeni glasnik RS", broj 45/98).

Samostalni članovi Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja prava nezaposlenih lica

("Sl. glasnik RS", br. 49/2001)

Član 8

Odluke donete do stupanja na snagu ovog pravilnika i ugovori zaključeni na osnovu tih odluka, primenjuju se do izvršenja obaveze koja je njima utvrđena, s tim da se za zarade isplaćene počev od 1. juna 2001. godine refundiranje troškova, odnosno obračun i isplata novčane pomoći za vreme stručnog osposobljavanja, vrši po odredbama ovog pravilnika.

Po odlukama donetim do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, za koje ugovori nisu zaključeni, ugovori će se zaključiti prema donetim odlukama i odredbama ovog pravilnika.

Postupak po zahtevima po kojima nije doneta odluka do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, okončaće se po odredbama ovog pravilnika.

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu i primenjuje se narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja prava nezaposlenih lica

("Sl. glasnik RS", br. 28/2002)

Član 17

Odluke donete do stupanja na snagu ovog pravilnika i ugovori zaključeni na osnovu tih odluka, primenjuju se do izvršenja obaveze koja je njima utvrđena.

Postupak po zahtevima po kojima nije doneta odluka do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, okončaće se po odredbama pravilnika koji je bio na snazi u momentu podnošenja zahteva.

Član 18

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".